

Opakovanie učiva o svetadiely Amerika. Dôsledne sa naučiť, po nástupe do školy bude po zopakovaní učiva prebiehať preverovanie vedomostí formou testu.

Poloha a objavovanie Ameriky

Svetadiel **Amerika** delíme na **Severnú Ameriku** (USA, Kanada, Mexiko) a **Južnú Ameriku** (Brazília, Argentína, Čile, Peru, Kolumbia, Bolívia, Paraguaj, Uruguaj, Ekvádor, Venezuela).

Amerika sa nachádza na západnej Zemskej pologuli. Severná Amerika leží na severnej pologuli a väčšia časť Južnej Ameriky leží na južnej pologuli. Z východu Ameriku obmýva Atlantický oceán, zo západu Ameriku obmýva Tichý oceán, zo severu obmýva Ameriku Severný ľadový oceán. Južná Amerika bezprostredne susedí s Antarktídou.

Severnou Amerikou prechádza obratník Raka a severná polárna kružnica. Južnou Amerikou prechádza rovník, obratník Kozorožca a južná polárna kružnica.

Objavovanie Ameriky :

Ameriku ako svetadiel objavil v roku 1492 taliansky moreplavec z Janova Krištof Kolumbus. Krištof Kolumbus sa ako prvý Európan pokúsil loďou dostať do Indie plavbou na západ (nikto pred ním sa o to nepokúsil) a až do svojej smrti nevedel, že objavil nový svetadiel. Krištof Kolumbus bol presvedčený, že doplával do Indie.

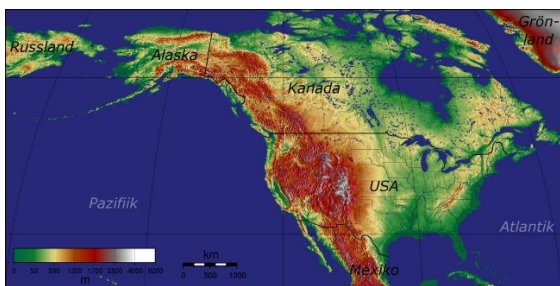

Predpokladá sa, že do Ameriky pred Krištofom Kolombom doplávali ako prví Vikingovia (Erik Červený). Vikingovia sa plavili z Grónska na západ a doplávali do oblasti dnešnej Kanady.

Povrch a vodstvo Ameriky

Svetadiel **Amerika** delíme na **Severnú Ameriku** (USA, Kanada, Mexiko) a **Južnú Ameriku** (Brazília, Argentína, Čile, Peru, Kolumbia, Bolívia, Paraguaj, Uruguaj, Ekvádor, Venezuela).

Najvýznamnejšie a najväčšie pohorie celej Ameriky a nazýva **Kordillery** (iný názov **Andy**) a nachádza sa na západnom pobreží svetadielu Amerika. **Kordillery** sú v **Severnej Amerike** a **Andy** v **Južnej Amerike**. Je to najdlhšia horská reťaz sveta. Ďalšími významnými pohoriami sú Apalačské vrchy a Skalnaté vrchy v USA a Brazílska vysočina v Brazílii. Najvyšším vrchom Ameriky je **Aconcagua 6959 m n. m.** v Argentíne.

Nížiny v Amerike rozdeľujeme na **a) úrodné** – Mississippiská nížina, Laplatská nížina
b) neúrodné – Arktická nížina, Amazonská nížina

Medzi riekou Mississippi a Skalnatými vrchmi v USA sa nachádzajú t. z. v. **Veľké prérie**. Je to nížinatá oblasť USA s najúrodnejšími pôdami celej Ameriky.

Rieky Ameriky patria do úmoria Atlantického oceánu (sú to rieky **Mississippi** a **Rieka svätého Vavrinca** v USA, **Amazonka** v Brazílii, **Orinoco** vo Venezuele, **Parana** v Argentíne), do úmoria Tichého oceánu (riecky **Colorado**, **Yukon** v USA) a do úmoria Severného ľadového oceánu (riečka **Mackenzie** v Kanade)

V Brazílii sa nachádza najdlhšia a najvodnatejšia rieka sveta : **Amazonka**

Medzi najväčšie a najznámejšie jazerá **Ameriky** patria **Titicaca** v Peru (najvyššie položené jazero na svete), Veľké kanadské jazerá (**Veľké medvedie jazero**, **Veľké jazero otrokov**) a jazerá v USA (**Horné jazero**, **Michigenské jazero**)

V **Amerike** sa nachádza najvyšší vodopád sveta – **Angelov vodopád** vo Venezuele, **Niagarské vodopády** (medzi Kanadou a USA) a taktiež najväčší vodopádový systém sveta **Iguazú** na hraniciach Argentíny a Brazílie.

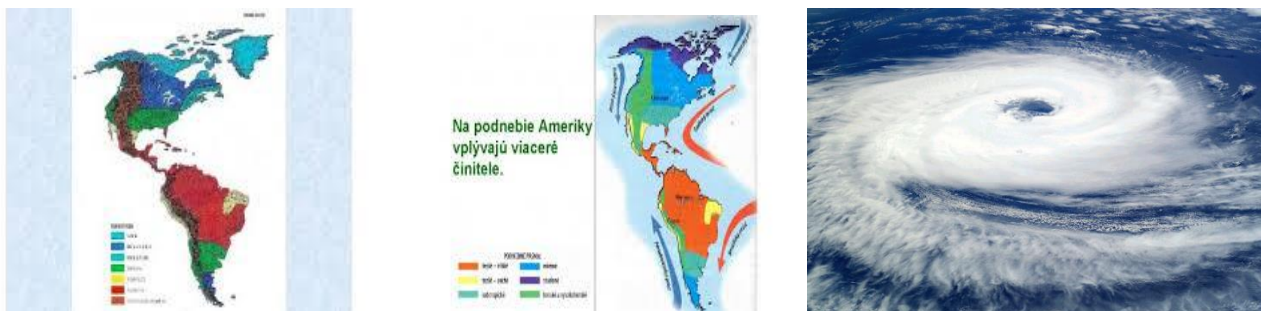
V Amerike môžeme nájsť aj trvalé ľadovce. **Pevninské ľadovce** sa nachádzajú v **Grónsku** a **na ostrovoch Severného ľadového oceánu** a **horské ľadovce** v pohoriach **Aljašky** v USA a v oblasti **Patagónie** v Argentíne.

Podnebie a typy krajín Ameriky

Činitele, ktoré určujúce podnebie Ameriky:

1. **podnebné pásma** v Amerike sú dané predovšetkým geografickou šírkou – čím viac na sever, tým je chladnejšie

2. **zmena nadmorskej výšky** – v teplých oblastiach Ameriky žijú ľudia aj vyššie v pohoriach, pretože vo všeobecnosti platí, že čím vyššia nadmorská výška, tým je chladnejšie a tým viac zrážok pribúda
3. podnebie výrazne ovplyvňujú aj **morské prúdy**
teplé morské prúdy: Golský, Brazílsky (viď obrázok č. 2)
studené morské prúdy: Labradorský, Kalifornský, Peruánsky (viď obrázok č. 2)
4. **poludníkový smer pohorí** – tým, že takmer celá horská reťaz pohorí v Amerike je severo-južného smeru (Kordilery, Andy) dochádza k tomu, že **ak sa stretnú studený vzduch zo severu a teplý vzduch z juhu**, na ich strete vznikajú obrovské tornáda

V Amerike nájdeme všetky typy krajín:

- v **teplom podnebnom pásme** prevažujú **dažd'ové pralesy**. Na západe Južnej Ameriky sa ale nachádzajú z dôvodu vplyvu studeného morského prúdu aj púšte (napr. Atacama) a polopúšte
- v **miernom podnebnom pásme** prevažujú:
 1. v **nížinách** - **stepi** (v **severnej Amerike** sa nazývajú **prérie** a v **južnej Amerike** sa nazývajú **pampy**)
 2. v **pohoriach** - **listnaté a zmiešané lesy** a vo **vyšších a severnejších častiach** Ameriky rastú **ihličnaté lesy**
- v **studenom pásme** prevažujú **tundry** (Aljaška, sever Kanady, Ohňová Zem) a **polárne púšte**

